



### Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
J 0 0 2 8 G	M 1 0 0	2 0 1 8 - 0 2 - 2 2
Kursnamn	Journalistik GR (B), Samhällsjournalistik	
Provnamn	Samhällsjournalistik	
Ort	Sundsvall	
Termin	V18	
Ämne	Journalistik	



# Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Skriftlig tentamen, JO028G, samhällsjournalistik  
22 februari 2018

Jour 16

Kursansvarig: Peter Jonriksson, 070-6497155

Tre timmar, inga hjälpmedel.

Antal frågor: 23

Maxpoäng : 60

Betyg: E>30. D>36. C>42. B>48. A>54

Av svaren ska tydligt framgå att du förstått. Oläsliga eller dunkelt formulerade svar ger inga poäng.

Lycka till!

1. När en ny lag stiftas i Sverige är det oftast på regeringens initiativ. Själva beslutet om ny lagstiftning tas sedan av riksdagen. Ange med nummer från 1 – 5 i vilken ordning följande sker i lagstiftningsprocessen. **(5 poäng)**

- Votering
- Statens offentliga utredningar
- Proposition
- Remissbehandling
- Utskottsbetänkande

2. Vilken av Sveriges fyra grundlagar lägger fast de grundläggande spelreglerna för den svenska demokratin? Enligt denna grundlag förverkligas den svenska folkstyrelsen på ett visst sätt, vilket? **(2 poäng)**

3. Sverige har ett proportionellt valsystem. I länder med proportionella valsystem finns som regel fler politiska partier än i länder med renodlade majoritetsval. **(3 poäng)**

1. Förklara vad som skiljer ett proportionellt valsystem från den renodlade modellen med majoritetsval. (2p)
  
  
  
  
  
  
  
  
  
  
2. Vilken metod används i Sverige för att motverka att det blir för många småpartier i riksdagen? (1p)

4. En av de hetaste frågorna i svensk migrationspolitik är vad som ska hända med den stora grupp ensamkommande unga som kom till Sverige 2015. I debatten har många ställt krav på Morgan Johansson (S), migrationsminister, att agera.

För ett resonemang om vad ministern *kan* och *inte kan* göra om han bestämmer sig för att försöka åstadkomma en förändring.

**(4 poäng)**

5. Vad är det för skillnad mellan en nämnd och en förvaltning i en kommunal organisation?

**(2 poäng)**

6. Den svenska statsförvaltningen består av tre nivåer. Vilka? Nämn minst ett exempel på en offentlig institution som hör hemma på var och en av dessa tre nivåer. **(6 poäng)**

7. Nio huvudprinciper är centrala enligt kommunallagen och rättspraxis för att bestämma kommunernas kompetens, det vill säga vad en kommun kan ta beslut om. Ange vilken eller vilka av dessa huvudprinciper som är aktuella i vart och ett av exemplen? (3 poäng)

1. Du är reporter på lokaltidningen och upptäcker att den ekonomiskt hårt ansträngda socialnämnden har tagit beslut om att ge ett bidrag på fem miljoner kronor till en stiftelse med kontor på orten och som bedriver verksamhet inom internationell fattigdomsforskning. Du tänder till på alla cylindrar, men nyhetschefen fattar inte riktigt grejen utan vill skicka dig på ett hemma hos-knäck hos en lokal kändis istället. Nämn den viktigaste huvudprincipen i kommunallagen som du lyfter fram för din nyhetschef när du argumenterar för att få jobba med att nysta upp den här historien? (1 p).
2. En tipsare som bor i Sundsvalls kommun, alldeles vid gränsen mot Timrå, hör av sig till dig med ett tips om att kommunens miljökontor inte gör något trots upprepade påstötningar om att hans granne, som bor på andra sidan kommungränsen, har skrotbilar på tomten och dessa läcker olja. Som miljöreporter på en av de lokala nyhetsredaktionerna åker du ut och ser med egna ögon att det till och med är värre än vad du kunde tro. Du bestämmer dig för att konfrontera chefen för miljöförvaltningen och miljönämndens ordförande men hejdar dig. Vilken huvudprincip skulle det strida mot om Sundsvalls kommun tar ett beslut som rör skrotbilarna? (1 p)
3. Efter att landstinget Y tagit beslut om att lägga ned BB i kommunen X så visar det sig att kommunens kommunikationschef jobbar heltid med att opinionsbilda för att hejda fler landstingsbeslut om att avlöva sjukhuset. När kommunen X använder skattepengar för att försöka påverka landstingspolitikerna, vilken huvudprincip skulle detta kunna strida mot? (1p)

8. Reportern Kenneth får ett tips om att allt arbete har stoppats på det lokala sågverket – av säkerhetsskäl och mot arbetsgivarens vilja. Vem har makten att stoppa arbetet så, och vilken lag ger hen den rätten? **(2 poäng)**

9. Vilka parter ingår kollektivavtal, och vad regleras i ett sådant? **(2 poäng)**

10. Vad är LO? **(1 poäng)**

11. Thomas Lundmark jobbar som undersköterska i socialtjänstens hemtjänst, och upptäcker en dag att en gammal farbror i deras omsorg inte fått besök och mat på två dygn. Vad ska Thomas göra nu? Hur ska ärendet hanteras vidare? Vad kallas regeln i socialtjänstlagen som är tillämplig på detta allvarliga misstag? **(3 poäng)**

12. Vetlanda kommun behöver knyta till sig ett företag som kan sköta snöröjningen i hela kommunen. Vilken lag reglerar hur de ska gå till väga med det? **(1 poäng)**

13. Veronica Nilsson jobbar som högsta direktör inom socialtjänsten i Ronneby. Lista de tre viktigaste faktorerna hon måste förhålla sig till i sitt jobb. **(3 poäng)**

Svar: Politikernas vilja. Ekonomi. Lagstiftning (Myndigheter s. 4, Peters föreläsning)

14. Grävande reportern Ellinor går på djupet med ett beslut fattat av en tjänsteman i Arboga kommun. Vilka rättskällor kan Ellinor använda för att bedöma om beslutet är lagligt? Vad kallas rättskällorna och vad innehåller de? **(6 poäng)**

15. Vad menas inom juridiken med ordet Rekvisit? **(2 poäng)**

16. Vad är rättsfaktum och vad är rättsföljd i nedanstående lagrum? **(2 poäng)**

*5 § Den som tillfogar en annan person kroppsskada, sjukdom eller smärta eller försätter honom eller henne i vanmakt eller något annat sådant tillstånd, döms för misshandel till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.*

17. När man inom juridiken diskuterar Rättssäkerhet nämns begreppet *Förutsebarhet* som en viktig sak. Vad menas med det begreppet? **(1 poäng)**

18. EU:s lagstiftning har stor inverkan på svensk rättstillämpning. Det vanliga är att EU-lagar tillkommer som *Direktiv* eller *Förordningar*. Förklara kortfattat skillnaden för det svenska rättsväsendet mellan dessa varianter. **(2 poäng)**

19. Vilka är de två särklassigt största utgiftsområdena för EU:s fördelningspolitik? **(2 poäng)**

20. När EU stiftar lagar är normalt tre av dess institutioner inblandade. Vilka är institutionerna, och vilken roll har de? **(3 poäng)**

21. Förklara hur kommunens budget beslutas, och på vilket sätt budgeten har betydelse för politiker och tjänstemän. **(3 poäng)**



22. Vad kallas en politiker i fullmäktige eller riksdag som lämnar sitt parti, men ändå behåller sin plats och mandat i den politiska församlingen? (1 poäng)

23. Restaurangägaren Annelie har mist sitt serveringstillstånd efter beslut av kommunens miljökontor. Hon tycker beslutet är orättvist och felaktigt. Till vilken instans kan hon överklaga? (1 poäng)